

מסורת הש"ס

הלוקה בהמה פרק שלישי בכורות

כו.

עין משפט נר מצוה

נא מ"י פ"ג מהלכות
בכורות הלכה יא ופ"א
מהל' מעילה פ"ג סנה לאון
שם טו"ט פ"ד שם שם
ספ"ק פ"א
נר ב מ"י פ"א מהלכות
מעילה הלכה יא

רבינו גרשום

הא בעל מוס שרי. תולש
לכ"ש נגשו: ואע"פ שלא
התירו מומחה. קודם אלא
לקיש האני הנא דהתולש
לאחר שנשר: א"ל ריש
לקיש האני הנא דהתולש
צמר כל היכא דלא התירו
מומחה קודם שתלש תם
קרי ליה שחוטש מתם
דמי וליכא למימר הא
בעל מוס שרי על שנטמא
התירו מומחה: מודה אבא
חלפתא בזה שחטשו שהוא
מותר אפילו לחכמים: אבל
במדת כדרכים אבל אשמים
אונתו. בייחוד בכוריו:
ותנוגת בחלון שיש לו תקנה
שאם שחטו יתא מותר:
על מה נחלקו ר' יוסי
דאמר במת נחלקו היינו
תיק דאמר דבמת חולקין:
תיק סבר. מה עקביא
מותר במת כשהתירו מומחה
קודם תלישת שער ואתא
ר' יוסי למימר דכל תנא
בנראה מטפי אע"פ דלא
התירו מומחה קודם אלא
שוב [אחר תלישת] מתיר
עקביא והתירו כתנאי: לא
דכילי עלמא אי התירו
מומחה. קודם תלישת אין
אי לא לא ולא בהכי
פליגי אלא ג' מחלוקת
בדבר: דתיק סבר פליגי
במת וה"ל לשחטו. ומשום
דלא איירי מייבשחטו אית
לן למימר דסבר דבתוריינו
פליגי: דל' כ"ר הוה. דלא
פליגי: בין עקביא אלא בשחטו:
בבחיורא. מסכת עדיות:
צמר המדובלל. המדולל:
שנראה עם הגיזה. שנראה
במחבור לגיזה מותר: אידי
ואידי. בין נראה ובין שאינו
נראה כדאמרין דבשחטו
דברי הכל מותר: אי רבנן
אידי ואידי מיסר אסירי.
אפילו אותן שנחלש קודם
וכ"ש ששבו תלש שמייה
אסרת: ואי עקביא איפכא
מיבעי ליה. שמה שהוא
מותר במת אין מתיר
אלא מה שנשר קודם
אבל [מה שנשר] שוב
[אחר] שמת [דבריו] הכל
אכיל והכי אסיר ליה
למיתנא את שאינו נראה
מותר ואת שנראה אסיר:
אלא לאו רבנן. דבשחטו
אסרין מה שקדם נשר
אבל שוב שנשחט מותר
העור והמחבור לו והתירו
דקאמר הנראה עם הגיזה
הצמר המחבור לעור קרי
גיה מותר ואת שאינו
נראה אסיר: מעלה תמימה.
מבעל מוס דשרא קדשים
לא קא מיבעי ליה כיון
דבר פרייה הוא לא משהו
ליה אלא פריק ליה ושושין
ליה מיד והלכך שרי. וא"י
(ה"ס) [בין דבין] מומחה
דואי איכא למיחז דמשהו
לזו ולא קא מיבעי ליה.
אלא תמימה קא מיבעי
ליה: צמר שנחלש. מעצמו
הדאטא ואשם וכי דבכור
ופעור נמי לא תיבעי לך
אחי ומשהו ליה משום
חימוד צמר הגורש ואחי
לידי תקלה: כי תיבעי לך

בכור בעל מוס שתלש פסגו. הכא לא קמני והניחו בחלון משום
דרשע הוא שחוטש ודעתו ליהנות לאלתר אבל יא' בנשר קמני
והניחו בחלון: **דתנא קמא סבר אי התירו אין אי לא לא.** פירש
צקונטרס דכיון דמרינא לעיל דכל היכא דלא התירו מומחה תם קרי
ליה אס כן סיפא דקרי ליה בעל מוס
מייירי יא' צלל התרת מומחה וקשיא
לפירושו דהא יא' דמירך הכי לעיל היינו
כי היכי יא' דלימוקס לריש אבל ככילי
עלמא אבל השתא דלריכין לומר ממה
נפשך כתנאי מסתברא לומר איפכא
דמהי מילתיה יא' כתנא קמא כפשטיה
ונראה לפירש דסובר הש"ס עכשיו
משום דקאמר ר' יוסי שמה יא' תקוה
שעל סמך השמיטה לא היה אומר כך
שזה צידו ואין כלן שמה אבל בהתרת
מומחה קאמר שמה יא' תקוה שידקק
לו חסד להתירו ואין זה כל כך דבר
דרור דמי יימר דמוזקק ליה מומחה
ומי"מ בנפסקא קאמר יא' שמה יא'
תקוה דקמייירי בשמיטה:
התולש צמר מעולה תמימה.
יש פירוש מרש"י שכתב
י"ב דהם שהוממה ואח"כ נפדית ושמיטה
משמע שהעמידה כן כדי ששהא כעין
צכור אלא שהמליטה היתה בתמות
ותימה והא צעי האני אמר העמדה
והערכה ואין מועיל לזמר העמדת
הזהמה כדמוכח צ"ר ראשית הגז [חולין
קלה]. גבי הא דקאמר התם דלולין
ראשית הגז נזה צקדשים משום דכתיב
לאקץ ולא של הקדש ומוקי לה למעוטי
קדשי דקדק הצית ופריך והא צעי
העמדה והערכה וי"ל דסגיירא ליה
כר"ל דאית ליה צ"צ דתמורה (דף
נ"ג) לרצון דקדשי מוסח לא היו ככלל
העמדה והערכה וזה נמי אשכחן דף
דסדר כותיה צ"פ שני (לעיל טו.) ועוד
י"ל דקדשי מוצח שיש עליהם קדושת
הגוף צטל האמר אגב הזהמה אפילו
אותו שנתלש וצר העמדה והערכה
חשיב ולא דמי לקדשי דקדק הצית א"י
חשיב האני אמר ככעל מוס מעיקרא
י"ן וכן שופר של עולה לא יתקע ואם
תקע יאל משום דכיון דמעל נפק
לחולין דקאמר צפק ראוהו צ"ד
(ר"ה כח.) "משמע דשייך ציה פדיון
ועוד יש לפרש שופר של עולה שהוקדשה
הזהמה לדמי עולה ושופר שלמים
שהוקדשה הזהמה לדמי שלמים ודינה
כשלמים עצמן ואין זה מעילה דקאמר
צ"צ דפסחים (דף כז.) צעלי שלמים
עסקין ומיהו קשה דהך דשמעתין
דכיון דצעי האמר פדיון היכי שייך
למיגור דלמא משהי ליה והא גריין
לפדותו יא' דמה היה מרווח וקצת היה
נראה לפרש דאיירי בעולה יא' ושמיטה
למוצח שזריקת הדם ממזרת צורה
למוצח והעור לכהנים ומצבת ליה

הא בעל מוס שרי. ור' יוסי הוא דאמר בשחטו שרו רבנן אי נמי
עקביא היא אע"ג דלא התירו וקשיא לריש לקיש: **סס קרי ליה.**
ומאי אע"פ שגולד צו מוס אע"פ שגראה אחר כן לחכס ואמר מוס
קבוע י: **לימא.** הא דר"ל תנאי היא: **אסור.** דמתס' אפילו עקביא
מודה דלמא לשהייה ולאפקועי
מקדושת מוצח ועוד שהרי עדיין אין
צו שום היתר. אע"ג דנקט מולש הוא
הדין לנתלש כדמפרש בסיפא דשמעתא י:
לא צוה. שמת התיר עקביא אלא
בשחטו: **אמר רבי יוסי מודה אבא.**
ששמו חלפתא שהוא מן החכמים
החולקין על עקביא יא' ומודה הוא
צוה שחטו שהוא מותר: **אבל צייחוד**
אמרו חכמים. שצאמת וצכורו אמרו
ייתנו בחלון לשער צכור צעל מוס
שנשר: **שמה יא' תקוה.** שמה יא' יהא
מותר ליהנות. ומפרש ומה תקוה יש
שאם שחטו דברי הכל מותר: **אבל**
צאמת ותצירו צעירינן צפקן ככל
מערצין (דף נח.) צסופו: **צייחוד.**
צכורו ותצירו צמכת יומא (דף נד.)
ודעו צייחוד שס ארון נגנו: **רבי**
יוסי היינו סנה קמא. דקאמר המולש
אמר מצבור תם ושחטו אסור הא צעל
מוס ושחטו מותר לדברי הכל וצמת
פליגי יא' צמורה דר' יוסי ולת"ק נמי
צמת פליגי: **סנה קמא סבר אי הסיור**
מומחה אין אי לא לא. דצעל כרחיק
הכי תרלת וכדתרלת יא' ריש לקיש לעיל
כי אומצניה מרישא דמילתיה דתנא
קמא דקמני המולש אמר מצבור תם
הא צעל מוס שרי ותראה ריש לקיש
ואמר כל היכא דלא התיר מומחה תם
קרי ליה אלמא הכי משמע מילתיה
המולש אמר מצבור תם דהיינו צעל
מוס שלא התירו מומחה אסור לדברי
הכל הא צכור צעל מוס דהיינו
התירו מומחה שתלש ממנו כו' ור'
נמי כשנשר שרו רבנן ממאי מדקאמר
יש תקוה דמשמע יש תקוה וימירו
מומחה וישחטו ככלל דאכתי לא
התירו מומחה כשנשר: פליגי צסס
והא דיין לשחטו. מדלא אשכחן
צמילתיה דתנא קמא דנימא שחטו
דברי הכל מותר: **הנהגה כר' יהודה.**
דשחטו פליגי ולא צמת: אידי ואידי.
צין נראה צין לא נראה מישרי שרי
דהא אפי' מונח בחלון קא"ר יוסי
דאפי' רבנן שרו בשחטו: אי רבנן
אידי ואידי מיסר אסירי. דאותו
שמוצור צו טעון קצורה לדברי הכל
והתלוש ממנו רבנן אסרי ליה אפי'
מונח בחלון: **אלא פשיטא ר' יהודה**
היא. דאמר בשחטו פליגי: אידי
ואידי. צין נראה צין לא נראה: **ושמע**
מינה בשחטו פליגי. מדלא מנח
מוקמת ליה בגזונא אחרייה ומדסתס
לן כר' יהודה ש"מ הלכתא כותיה: **הפולש אמר מעולה חמימה.**
מחיים יא' לרבנן מהו לאחר שמיטה צעלת מוס לא תיבעי לך
דוודאי לרבנן אסור דאי שרית ליה אחי לשהייה ואחי לידי גיזה
ועצודה: **י מי איכא מאן דשרי.** אליבא דרבנן הא ודאי רשע הוא:
דעיקר

(א) ועינינו עה. ושי"ן.
(ב) עדות פיה מ"י. (ג) י"ל
בשחטו. (ד) י"ל דהתם.
(ה) [נ"ב]. (ו) ת"ק וצמורה
דריי נמי צמת פליגי צ"ק.
(ז) כדמפרין צ"ק. (ח) בהתירו
מומחה צ"ק. (ט) צו צ"ק.
(י) ושיין ציה פדיון ומיהו קשה
צכור ובי' אי משמייה נמי צכרי
והא דלמירין כשופר של עולה
לא יתקע יא' לפרש שופר של
עולה שהוקדשה הזהמה לדמי
וכי דפסחים הנה צעלי שלמים
עסקין אבל פלוגתא דלמוראי
כר' צ"ק. (כ) ופליגא דר'
אלעזר צ"ק. (ל) ופליגא דר'
אלעזר צ"ק. (מ) ונ"י היכי
תוס' ויפתח פו. ד"ה אחי וכו'
ובסוגיא דסס.

הגהות הב"ח

(א) ב"ח מן גזירה וכו' שאינו
נראה מן הגזירה:

שיטה מקובצת

(א) מוס שחטו אסור:
ס התירו מומחה לא:
ס דתנן הוא היה מתיר
שער: יא' תיבות עקביא
בן מהללאל מתיר נמחק:
ס לאו בשחטו ואי יא' לא
משהי אור יא' נמחק: ס קבוע
הוא הס"ד: ס עקביא מודה
הוא: ס מחיים והומחה
ונפרת לרבנן: ס מה"ד תולש
מי: (א) אבל לביי נשר:
י' מייירי בהתירו מומחה
וקשיא: י' דהא דרדחיקא
לחורצי לעיל הכי לאפוקי
בריותא ממשמעות היינו
כר'. הרא"ש: י' דהיתורקם
דריש לקיש: ט' מילתיה
דתנא קמא: ט' קאמר
דרשמי יש תקוה דקאמר
מייירי בשמיטה: י' עיניקרא
דאין צורך העמדה והערכה
כקדושת מוצח וכו':
י' לפדותו בשורי ומה היה:
י' בעולה תמימה שנשחטה
למוצח: ס חתם ופליגי דר'
אלעזר: חלן הוא מיהא
לרבנן: